

UTRIP

JUNIJ 2018, ŠTEVILKA 23

PRIHODNOSTI

OSREDOTOČENI SMO NA DOSEGANJE CILJEV

POSODOBLJENA RAZVOJNA STRATEGIJA
SKUPINE KRKA DO LETA 2022

STABILNA DIVIDENDNA POLITIKA

Kolofon

Odgovorna urednica
Elvira Medved

Glavna urednica
Simona Gorjup

Avtorji člankov
zaposleni v Krki, tovarni zdravil, d. d.,
Novo mesto (Finančni sektor,
Korporativna ekonomika,
Marketing, Regija Slovenija,
Služba za odnose z javnostmi) in
v odvisni družbi Terme Krka

Fotografije
Mitja Božič, Andrej Križ,
Krkin arhiv, arhiv Term Krka

Lektoriranje
Marta Anžlovar, Ksenija Kosem

Tisk
Gorenjski tisk storitve d. o. o.

Naklada
50.600 izvodov

Produkcija
Krka, d. d., Novo mesto
Šmarješka cesta 6
8501 Novo mesto
Slovenija

Poštnina je plačana
pri pošti 8001 Novo mesto.

Publikacijo Utrip prihodnosti ste prejeli,
ker ste delničar Krke, d. d., Novo mesto.
Krka si v skladu s politiko upravljanja
družbe prizadeva za redno in celovito
komunikacijo s svojimi delničarji, s ka-
tero krepimo Krkino poslovno zgodbo.
Krka varuje osebne podatke v skladu z
veljavnimi predpisi s področja varova-
nja osebnih podatkov. Politika družbe
o varovanju osebnih podatkov in pra-
vice posameznikov so dostopne na
www.krka.si.

POSLOVNI DOSEŽKI SKUPINE KRKA

USPEŠNO POSLOVNO LETO 2017

Čisti dobiček
152,6 milijona EUR
41 % več kot leta 2016

Dobiček iz poslovanja
198,7 milijona EUR
62 % več kot leta 2016

Prodaja
1 milijarda 266,4 milijona EUR
8 % več kot leta 2016

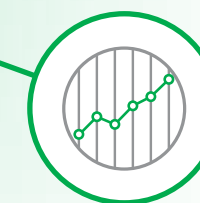
Vodilna prodajna regija
Vzhodna Evropa
30,7-odstotni delež v skupni prodaji
17 % več kot leta 2016

Vlaganja in naložbe
105,1 milijona EUR
85,3 milijona EUR v obvladujoči družbi
19,8 milijona EUR v odvisnih družbah

Razvoj in raziskave
23 novih izdelkov
v 46 farmacevtskih oblikah in jakostih

Tečaj delnice
konec leta 2017
9 % več
kot na zadnji dan leta 2016

Zaposleni
10.832
konec leta 2017

REZULTATI V PRVEM ČETRTLETJU 2018

- Največja prodaja v prvem četrtletju v Krkini zgodovini: 338,3 milijona EUR prodaje, kar je 5 % več kot v enakem lanskem obdobju.
- 49,4 milijona EUR je bilo čistega dobička, kar je 16 % več kot v enakem lanskem obdobju.
- 10 % večja je bila količinska rast prodaje.
- 94 % prodaje smo ustvarili na trgih zunaj Slovenije.
- Prodali smo 6 % več zdravil na recept in 11 % več izdelkov brez recepta.

NAČRTI ZA LETO 2018

- Načrtujemo prodajo v višini 1,3 milijarde EUR in dobiček v višini 153 milijonov EUR, pri čemer si bo uprava prizadevala, da bo Krka v ugodnih poslovnih razmerah presegla načrtovane cilje.
- Za vlaganja in naložbe, ki bodo namenjene predvsem povečanju in posodobitvi proizvodnih zmogljivosti in infrastrukture, bomo predvidoma namenili 135 milijonov EUR.
- Načrtujemo 2 % več zaposlenih v Sloveniji in v tujini. Število vseh zaposlenih naj bi preseglo 11.200.

Celotni sporočili za javnost
o poslovanju Krke v letu 2017 in
v prvem trimesečju leta 2018
lahko preberete na www.krka.si.

OSREDOTOČENI SMO NA DOSEGANJE CILJEV

V Krki napredek sodobne družbe razumemo kot potrebo po zdravih in zdravljenju, ki so dostopni vsem ljudem. Začetna točka in končni cilj vseh naših dejavnosti na več kot 70 Krkinih trgih so bolniki, ki jim omogočamo, da ohranjajo in krepijo svoje zdravje, pravi prvi mož Krke.

KAKŠNA JE KRKA DANES V PRIMERJAVI S ČASOM, KO STE PREVZELI NJENO VODENJE?

Iz majhnega laboratorija je v 64 letih zrastle veliko podjetje. Leta 2004, leto pred nastopom funkcije, smo imeli 470 milijonov EUR prometa, lani že 1 milijardo 266,4 milijona EUR. Dobička je bilo takrat 65 milijonov EUR, danes pa ga je 152,6 milijona EUR. Zaposlenih je bilo 4700, danes nas je skupaj z agencijskimi sodelavci že nekaj več kot 12.000. To pove veliko o Krkinem razvoju.

Če je Krka v novo tisočletje vstopila kot eno od vodilnih farmacevtskih podjetij v Srednji in Vzhodni Evropi, je

potem posegla v svetovni vrh generičnih farmacevtskih podjetij. Širili smo poslovno mrežo in vzpostavljali proizvodnjo po svetu. V preteklih trinajstih letih smo prodajo povečali za 2,7-krat, dobiček smo povečali za 134 %, izdatke za razvoj in raziskave skoraj početrili, število zaposlenih pa več kot podvojili.

KAKŠNO JE BILO ZA KRKO LETO 2017?

Za nami je uspešno leto, pa tudi poslovno okolje na večini naših trgov se izboljšuje. Rezultati nas navdajajo z optimizmom, ki temelji na razvojni strategiji skupine Krka in na ambiciozno zastavljenih ciljih. V letu 2017 smo prodali za 1 milijardo 266,4 milijona EUR izdelkov in storitev, kar je 8 % več kot v letu 2016. Količinska prodaja skupine Krka je dosegla 1-odstotno rast. Ponovno smo proizvedli doslej največjo mesečno, četrtno in letno količino izdelkov in zapakirali 13,9 milijarde enot izdelkov, ki smo jih tudi prodali.

V REGIJI VZHODNA EVROPA JE BILA LANI DOSEŽENA NAJVEČJA RAST PRODAJE.

Tako je, največjo prodajo, 388,2 milijona EUR oz. 30,7 % celotne prodaje skupine Krka, smo ustvarili v regiji Vzhodna Evropa. Na tem velikem območju smo na osmih od trinajstih trgov dosegli dvoštevlično rast in prodali za 17 % več kot v letu 2016. V Ruski federaciji smo še okrepili status domačega proizvajalca, ki je za naše poslovanje zelo pomemben. K temu pripomore tudi proizvodnja v našem obratu Krka-Rus 2, ki smo ga v letu 2017 dogradili in dodatno opremili.

DOBRI SO BILI TUDI REZULTATI V DRUGIH REGIJAH.

S 24-odstotnim deležem je bila druga po prodaji regija Srednja Evropa. V njej smo prodali za 6 % več kot v letu 2016. Največjo vrednostno in relativno rast smo dosegli na Češkem, dvoštevlično pa tudi v Latviji. Prodajo smo povečali tudi na Poljskem, ki je naš največji trg v tej regiji. Svojo prisotnost smo v zadnjih letih povečali predvsem na trgih regije Zahodna Evropa, ki predstavlja 22,6 % celotne prodaje. Največ smo prodali v Nemčiji, Franciji in Španiji, prisotni pa smo tudi na Švedskem, Irskem, v Avstriji, na Portugalskem, v Italiji, Belgiji, Veliki Britaniji in na Finskem. V regiji

Jugovzhodna Evropa, ki v skupni prodaji predstavlja 12,7 %, smo dosegli 6-odstotno vrednostno rast glede na leto 2016. Na domačem trgu, ki predstavlja 6,9 % prodaje skupine Krka, pa smo prodali za 3 % več kot leto prej. Štejemo ga med naše ključne trge in na njem ohranjamo vodilno mesto med ponudniki zdravil. Vsako četrto prodano zdravilo na recept v Sloveniji je Krkino.

KAKO PA JE S PRISOTNOSTJO ZUNAJ EVROPE? KRKA POSTAJA VSE BOLJ GLOBALNA.

To vsekakor drži, saj smo v svojih šestih prodajnih regijah z več kot 40 podjetji in predstavništvih povezani s kupci in uporabniki naših izdelkov na več kot 70 trgih. Radi rečemo, da se naši trgi razprostirajo od Vladivostoka do Lizbone. Z regijo Čezmorska tržišča, ustanovljeno pred štirimi leti, smo naredili pomemben korak tudi na trge zunaj Evrope. Čeprav je najmanjša, postaja vse pomembnejša. Lani smo tam s prodajo v višini 39,5 milijona EUR dosegli 11-odstotno rast glede na leto 2016.

KAJ JE BOTROVALO ODLOČITVI, DA KRKA ŠE INTENZIVNEJE VSTOPI NA KITAJSKI TRG?

Na Kitajskem je v zadnjih letih prišlo do pomembnih sprememb. Država vse bolj spodbuja uporabo sodobnih farmacevtskih izdelkov, hkrati pa v zakonodajo, ki regulira farmacevtski trg, uvaja podobne standarde, kot jih določata zakonodaji Evropske unije in ZDA. To pomeni, da morajo izdelki ustrezati najvišjim standardom učinkovitosti, varnosti in kakovosti. Za Krko je to priložnost, da s svojimi izdelki še intenzivneje vstopi tudi na ta veliki trg. Doslej smo bili namreč tu prisotni z nekaj izdelki naše družbe TAD Pharma.

Tako smo v začetku letošnjega leta na Kitajskem z lokalnim partnerjem ustanovili novo družbo Ningbo Krka Menovo Pharmaceutical, od katere si na tem velikem trgu obetamo dosežke, ki bodo v prihodnjih letih prispevali k prodajnim rezultatom skupine Krka. Novoustanovljena družba bo usmerjena v razvoj, proizvodnjo in trženje končnih izdelkov. Prva naloga družbe je v dveh do treh letih na Kitajskem registrirati čim več izdelkov iz Krkine palete, ki jih bo nato tudi proizvajala. Prve večje prodajne rezultate pričakujemo v treh letih.

KAKŠNI PA SO NAČRTI ZA LETOS?

Rasli bomo tudi v letu 2018. Načrtujemo prodajo v višini 1 milijarde 300 milijonov EUR in dobiček v višini 153 milijonov EUR, pri čemer si bo uprava prizadevala, da bo Krka v ugodnih poslovnih razmerah presegla načrtovane cilje. Za vlaganja v povečanje in posodobitev proizvodnih zmogljivosti in infrastrukture

bomo namenili 135 milijonov EUR. Število zaposlenih v skupini Krka se bo predvidoma povečalo za 2 %. Naši načrti so ambiciozni, hkrati pa se zavedamo, da bodo na poslovanje tudi v prihodnje vplivale razmere na posameznih trgih. K rasti bodo prispevali novi izdelki.

SO RECEPT ZA RAST PODJETJA INOVATIVNI NOVI IZDELKI?

Dolgoročna rast je odvisna predvsem od stalnega povečevanja ponudbe, zato ni naključje, da vsako leto razvijemo več novih izdelkov, ki temeljijo na lastnih razvojno-raziskovalnih rešitvah. V letu 2017 smo registrirali 23 novih izdelkov v 46 farmacevtskih oblikah in jakostih. Za 119 izdelkov smo na različnih trgih na novo pridobili 555 registracij. Največ novosti je bilo v skupini izdelkov na recept, saj smo na različnih terapevtskih področjih registrirali 17 novih zdravil v 38 farmacevtskih oblikah in jakostih. S 3 novimi izdelki v 5 farmacevtskih oblikah in jakostih smo dopolnili tudi skupino izdelkov brez recepta. Registrirali smo še 3 nove veterinarske izdelke.

NOVEMBRA JE BILA SPREJETA POSODOBLJENA STRATEGIJA. KAKŠNI SO PETLETNI NAČRTI?

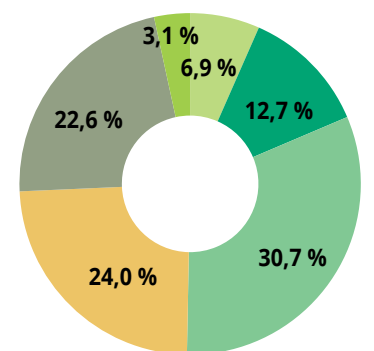
V prenovljeni strategiji do leta 2022 smo uprava in člani nadzornega sveta hitre spremembe in številne izzive v zunanjem okolju združili z novimi priložnostmi za skupino Krka. Vstopamo na Kitajsko, načrtujemo številne nove izdelke, posodobili smo dividendno in naložbeno politiko. Razvijamo inovativne oblike zdravljenja s kakovostnimi generičnimi zdravili. V prihodnje bomo še krepili vertikalno integracijo in učinkovitost svoje razvojno-proizvodne verige. Sklepali bomo dolgoročno razvojno-raziskovalna, proizvodna in poslovna partnerstva in stalno posodabljali notranje procese. In ne nazadnje, vstopali bomo na nove trge in nova terapevtska področja.

KATERE NOVOSTI LAHKO PRIČAKUJEMO V PONUDBI?

Poleg ponudbe izdelkov, ki predstavljajo zlati standard, bomo v skupni prodaji ohranjali čim večji delež novih izdelkov in delež vertikalno integriranih izdelkov. Krepili bomo ponudbo zdravil na recept na ključnih terapevtskih področjih ter na perspektivnih področjih, zlasti s protibolečinskimi in onkološkimi zdravili, antidiabetiki, protivirusnimi zdravili in antibiotiki. Na področje podobnih bioloških zdravil bomo vstopali predvsem z zdravili za zdravljenje avtoimunskih bolezni in sladkorne bolezni. V tem segmentu se povezujemo z drugimi podjetji, v Krki pa že deluje skupina strokovnjakov za rekombinantne tehnologije in izdelke. Prav tako bomo krepili ponudbo izdelkov brez recepta na izbranih terapevtskih področjih in ponudbo veterinarskih izdelkov, predvsem izdelkov za ljubiteljske živali.

**Več kot 40 podjetij
in predstavništev
nas povezuje s kupci
in uporabniki naših
izdelkov na več kot
70 trgih.**

Deleži posameznih regij v prodaji skupine Krka v letu 2017

■ Slovenija
■ Jugovzhodna Evropa
■ Vzhodna Evropa
■ Srednja Evropa
■ Zahodna Evropa
■ Čezmorska tržišča

Z inovacijami uvajamo napredne tehnologije in nove, sodobne farmacevtske oblike zdravil ter tako omogočamo inovativne pristope k zdravljenju.

KAKŠNA PA BO ODSLEJ DIVIDENDNA POLITIKA?

Krka je med generičnimi farmacevtskimi ponudniki znana po dobri dividendni donosnosti. Politika dividend bo tudi v prihodnje stabilna. Ob upoštevanju Krkinih potreb na področju naložb in prevzemov bomo za dividende odslej namenjali najmanj 50 % čistega dobička večinskih lastnikov. Nadzorni svet in uprava družbe sta oblikovala predlog, da se Krkinim delničarjem letos izplača dividenda v višini 2,90 EUR bruto na delnico, kar je v primerjavi z lanskoletno dividendo 5,5 % več.

KAKO PA JE Z VLAGANJI V RAZVOJ IN Z NALOŽBAMI?

Krka ima med generičnimi ponudniki nadpovprečno razvito razvojno-raziskovalno dejavnost. Gre za bistven del našega vertikalno integriranega poslovnega modela, ki nam omogoča, da na trg vstopamo med prvimi generičnimi farmacevtskimi proizvajalci in da se lahko s pestro ponudbo izdelkov hitro odzivamo na tržne prilagoditve. Z inovacijami uvajamo nove, sodobne farmacevtske oblike zdravil ter napredne tehnologije in inovativne pristope k zdravljenju in tako stopamo v korak z najboljšimi na svetovnem generičnem farmacevtskem trgu. Nov Razvojno-kontrolni center 4 nam bo vsekakor omogočil, da bomo še povečali zmogljivosti za razvojno-raziskovalno dejavnost in področje zagotavljanja kakovosti.

Rast obsega proizvodnje zahteva tudi povečevanje zmogljivosti, namenjenih proizvodnji farmacevtskih izdelkov. Z novimi linijami v sodobnem obratu za proizvodnjo trdnih oblik zdravil Notal 2, največji naložbi v Krkini zgodovini, bomo zagotovili končno opremljenost obrata in omogočili proizvodnjo v načrtovanem obsegu 4,5 milijarde tablet in kapsul na leto. V Krkinih odvisnih družbah v tujini pa sta najpomembnejši naložbi dodatno opremljanje tovarne Krka-Rus 2 v Istri v Ruski federaciji ter ureditev novih laboratorijskih, razvojnih in proizvodnih zmogljivosti za trdne oblike onkoloških zdravil v Jastrebarskem na Hrvaškem.

V naslednjem petletnem obdobju bomo za vlaganja v poprečju namenili 136 milijonov EUR na leto. Poleg organske rasti namreč želimo rast zagotoviti tudi s prevzemi poslovnih zanimivih in razpoložljivih tarč ter z dolgoročnimi poslovnimi povezavami in tudi s skupnimi vlaganji. Primarna cilja sta pridobivanje novih izdelkov in vstop na nove trge.

IZZIVI NA FARMACEVTSKEM TRGU ZAHTEVAJO HITRO IN UČINKOVITO PRILAGAJANJE.

Področje farmacije je v primerjavi z drugimi panogami morda nekoliko specifično, saj je zdravje želja slehernega človeka. Dejstvo pa je, da je farmacevtska dejavnost, tudi generična, izjemno konkurenčna. Pri tem se zavedamo, da bomo uspešni le z močnim lastnim razvojem, s katerim zagotavljamo nove izdelke,

fleksibilno proizvodnjo in učinkovito marketinško-prodajno mrežo. Zato smo vsak dan posebej osredotočeni na doseganje zastavljenih ciljev.

KAKO PA JE Z VALUTNIMI TVEGANJI?

Nihanja vrednosti tujih valut so se nekoliko zmanjšala. Valutna tveganja praviloma obvladujemo z naravnimi metodami, predvsem s povečevanjem nabav in obveznosti v valutah, v katerih fakturiramo prodajo, ruski rubelj pa zaradi njegove vloge deloma ščitimo z izvedenimi finančnimi instrumenti.

OB DOSEGANJU POSLOVNIH CILJEV KRKA NE POZABLJA NA SKRB ZA OKOLJE, V KATEREM DELUJE.

Družbena odgovornost in spodbujanje zdravega življenjskega sloga sta dve od naših temeljnih usmeritev. Dosegamo ju z uravnoteženim trajnostnim razvojem, ki je naše vodilo pri raziskovalnem delu, izboljševanju proizvodnih procesov, izobraževanju ljudi ter vlaganju v tehnologije za zmanjševanje vplivov na okolje in v zaposlene v skrbi za prijetno delovno okolje.

Stalno sledimo najboljšim razpoložljivim tehnologijam in najsodobnejšim smernicam, katerih cilja sta racionalna raba naravnih virov in energije ter zmanjševanje emisij v okolje. Kar 86 % nenevarnih odpadkov predelamo ali recikliramo, iz lastnih alternativnih virov pridobimo 15 % električne energije, porabo vode pa smo v zadnjih petih letih kljub širitvi proizvodnje zmanjšali za 45 %. V skladu s svojim temeljnim poslanstvom pri uresničevanju ciljev pomagamo tudi številnim ustanovam, društvom in organizacijam. Največ sponzorskih in donatorskih sredstev namenjamo za šport, kulturo, zdravstvo, znanost, izobraževanje in humanitarne dejavnosti ter tako prispevamo k napredku družbene skupnosti.

KAJ JE TISTO, ZARADI ČESAR V PRIHODNOST ZRETE Z OPTIMIZMOM?

Danes veliko stvari jemljemo za samoumevne. Ne sprašujemo se, od kod pridejo, iz česa so narejene in kako so narejene. Zato je toliko bolj pomembno vedeti, komu zaupamo. V Krki nas veseli, da kupci prepoznavajo naša vlaganja v razvoj in proizvodnjo izdelkov in v njihovo kakovost. Naša zdravila so na številnih velikih trgih med najbolj uveljavljenimi. Tako zdravniki in farmacevti kot tudi uporabniki Krko in naše izdelke dobro poznajo, saj smo prisotni v lekarnah po vsej Evropi, v zadnjih letih pa tudi širše. Naš ugled temelji na kakovostnih izdelkih in poslovni uspešnosti, predvsem pa na zaupanju več kot 45 milijonov bolnikov, ki se vsak dan zdravijo s Krkinimi zdravili. V prihodnost vstopamo z jasno strategijo, novimi izdelki in novimi trgi, imamo lastno znanje in obvladujemo proces od razvoja učinkovine do končnega izdelka. Vse to, predvsem pa zaupanje uporabnikov naših izdelkov in storitev, so naši razlogi za optimizem.

POSODOBLJENA RAZVOJNA STRATEGIJA DO LETA 2022

V letu 2017 smo uprava in člani nadzornega sveta posodobili in nadgradili strategijo razvoja skupine Krka za obdobje od leta 2018 do leta 2022. Vstopamo na Kitajsko, načrtujemo številne nove izdelke, posodobili smo dividendno in naložbeno politiko.

V ŠTEVILKAH

- V obdobju do leta 2022 predvidevamo povprečno najmanj 5-odstotno letno količinsko oziroma vrednostno rast prodaje.
- Pričakovani delež dobička iz poslovanja, povečane za amortizacijo (EBITDA), bo v prodaji v povprečju znašal od 21 % do 25 %, pričakovana donosnost kapitala (ROE) pa od 9 % do 12 %.
- Politika dividend je stabilna, ob upoštevanju potreb na področju naložb in prevzemov bo izplačanih najmanj 50 % čistega dobička večinskih lastnikov.
- Za vlaganja v proizvodne, razvojne in infrastrukturne zmogljivosti bomo v povprečju namenili 136 milijonov EUR na leto.

RAST IN ŠIRJENJE POSLOVNE DEJAVNOSTI

- Z učinkovito razvojno-proizvodno verigo bo Krka za ciljno prodajno rast zagotavljala zadostne količine proizvedenih izdelkov, ki bodo v skladu s prodajnimi potrebami trgov, in se ves čas približevala doseganju maksimalne dolgoročne dobičkonosnosti prodanih izdelkov.
- Ob organski rasti želi Krka zagotoviti rast tudi s prevzemi in dolgoročnimi poslovnimi povezavami, vključno s skupnimi vlaganji. Glavna cilja sta pridobivanje novih izdelkov in vstop na nove trge.
- Krka bo usmerjena predvsem na evropske trge, srednjeazijske trge in kitajski trg, kjer je zaradi povečevanja porabe sodobnih generičnih zdravil in regulatornih sprememb veliko priložnosti. V vseh prodajnih regijah bo stremela k čim boljši izkoriščenosti prodajnega potenciala.

RAZVOJ IN RAZISKAVE

- Krka bo za razvoj in raziskave namenjala do 10 % prihodkov od prodaje ter v skupni prodaji ohranjala čim večji delež novih izdelkov in vertikalno integriranih izdelkov.
- Krepili bomo farmacevtsko-kemijsko dejavnost in ponudbo zdravil na ključnih terapevtskih področjih zdravil na recept (bolezni srca in žilja, bolezni osrednjega živčevja, bolezni prebavil in presnove) in tudi na perspektivnih področjih (protibolečinska in onkološka zdravila, antidiabetiki, protivirusna zdravila in antibiotiki), hkrati pa bomo vstopali na nova področja. Uvajali bomo tudi inovativne generične izdelke, kot so fiksne kombinacije dveh ali treh učinkovin, nove jakosti, farmacevtske oblike in nove dostavne sisteme. Krepili bomo tudi izbrana terapevtska področja izdelkov brez recepta in veterinarskih izdelkov.
- Vstopili bomo tudi na področje podobnih bioloških zdravil (za avtoimunske bolezni in diabetes).

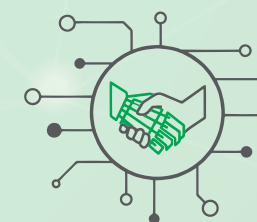
KAKOVOST IN ODGOVORNOST DO OKOLJA

- Nenehno bomo izboljševali integrirani sistem vodenja in sistem kakovosti, ki zagotavlja izdelavo varnih, učinkovitih in kakovostnih izdelkov v skladu s smernicami cGXP ter predpisi, ki urejajo področje kakovosti v farmacevtski dejavnosti.
- Ohranjali bomo ekonomsko, socialno in naravovarstveno odgovornost do okolja, v katerem poslujemo.
- Tudi v prihodnje bomo krepili korporativno integriteto in poslovali v skladu z zakonodajo, pravili, etičnimi načeli in dobrimi praksami.

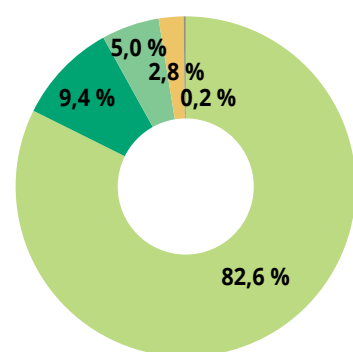

DIGITALIZACIJA POSLOVANJA

- Učinkovito in v skladu z regulatornimi standardi bomo uvajali informacijsko tehnologijo ter zagotavljali visoko razpoložljivost in informacijsko varnost uvedenih informacijskih rešitev.
- Nadaljevali bomo digitalizacijo poslovanja. Zaradi avtomatizacije in optimizacije procesov in postopkov bomo informacijsko tehnologijo uvajali tudi v poslovne procese.
- Podpirali in krepili bomo sodelovanje v skupini Krka in v celotni oskrbovalni verigi.

Delež posameznih skupin izdelkov v prodaji skupine Krka v letu 2017

■ zdravila na recept
■ izdelki brez recepta
■ veterinarski izdelki
■ zdraviliško-turistične storitve
■ ostalo

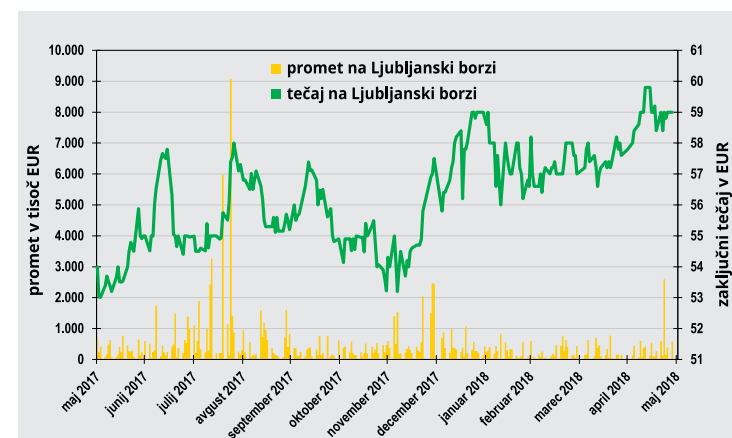

STABILNA DIVIDENDNA POLITIKA

Uprava in nadzorni svet sta skupščini predlagala dividendo v višini 2,90 evra bruto na delnico, kar je 5,5 % več kot lani.

V zadnjih 12 mesecih se je tečaj Krkine delnice zvišal za več kot 7 %, medtem ko je slovenski indeks SBITOP pridobil 12 % vrednosti. Tečaj Krkine delnice je zrasel več kot indeks S & P Global Health Care, ki je pridobil 6 % vrednosti. Indeks SBITOP je slovenski blue-chip indeks, ki daje informacije o gibanju cen delnic največjih slovenskih družb in delnic, s katerimi se na Ljubljanski borzi največ trguje. S & P Global Health Care je globalni delniški indeks, ki vključuje delnice družb iz segmenta zdravstvene oskrbe.

Krkina delnica na Ljubljanski borzi

Krkina delnica ostaja daleč najprometnejši vrednostni papir na Ljubljanski borzi. V zadnjem letu je bil povprečni dnevni promet s Krkino delnico na Ljubljanski borzi 0,5 milijona EUR. Od leta 2012 so vse Krkine delnice uvrščene tudi v trgovanje na Varšavski borzi.

V obdobju od 23. skupščine do konca maja 2018 je Krka pridobila 201.354 delnic. Skupaj ima 760.450 lastnih delnic, kar je 2,3 % vseh izdanih delnic.

PREDLAGANA DIVIDENDA VIŠJA ZA 5,5 %

Krkina uprava in nadzorni svet sta predlagala, da se letos za dividende nameni 2,90 EUR bruto na delnico, kar je 5,5 % več kot lani. Dividende se delničarjem začnejo izplačevati 19. julija 2018, in sicer glede na stanje vpisov v delniško knjigo, vodenjo pri KDD – Centralni klirinški depotni družbi, d. d., Ljubljana (KDD), na dan 18. julija 2018.

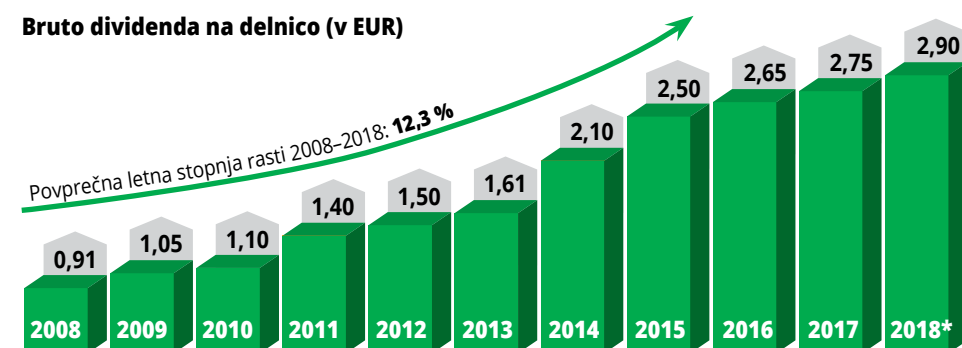
Družba Krka bo 19. julija 2018 na računu KDD zagotovila sredstva za izplačilo bruto dividend za vse delničarje, ki so upravičeni do izplačila dividend. Glede na stanje v registru imetnikov Krkinih delnic na presečni dan za dividende, to je 18. julij 2018, bo KDD še isti dan razporedila bruto dividende svojim članom, pri katerih imajo Krkine delničarji odprte trgovalne račune. Člani KDD bodo svojim strankam, katerim vodijo trgovalne račune in ki so upravičeni do Krkinih dividend, obračunali davčne odtegljaje in izplačali neto dividende.

NADALJEVANJE RASTI DIVIDEND

Če bo predlog uprave in nadzornega sveta o izplačilu dividend sprejet, bi se bruto dividenda na delnico v obdobju 2008–2018 v povprečju vsako leto povečala za 12,3 %. Tako bi dividendna donosnost glede na vrednost Krkine delnice konec maja znašala 5,1 %.

Delničarji bodo o letošnji dividendi odločali na 24. redni skupščini delničarjev, ki bo 5. julija 2018.

Bruto dividenda na delnico (v EUR)

* Predlog uprave in nadzornega sveta. Za vsa obdobja je upoštevano število delnic po cepitvi v razmerju 1 : 10.

KDO JE UPRAVIČEN DO DIVIDEND?

Do dividend so upravičeni tisti delničarji, ki bodo na **presečni datum, to je 18. julija 2018**, v centralnem registru pri KDD vpisani kot lastniki Krkinih delnic.

Presečni datum je bil objavljen v **sklicu 24. skupščine**. Na podlagi tega sklica je Ljubljanska borza kot **prvi trgovalni dan brez upravičenosti do dividende** določila 17. julij 2018.

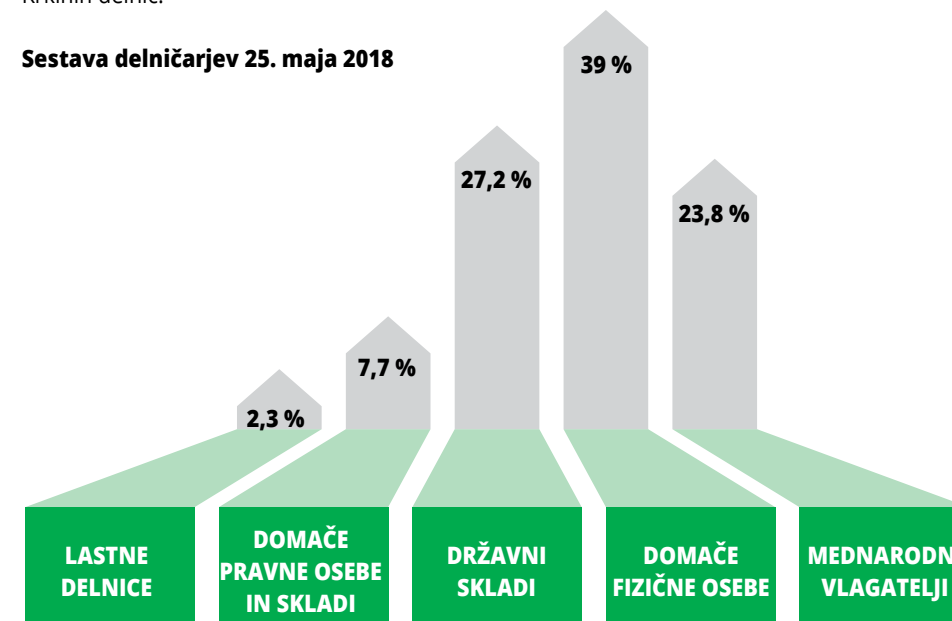
To pomeni, da bodo delničarji, ki bodo delnice prodali 17. julija 2018 ali kasneje, **upravičeni** do dividend. Delničarji, ki bodo Krkine delnice kupili 17. julija 2018 ali kasneje, in tisti, ki bodo delnice prodali pred tem datumom, **ne bodo upravičeni** do dividend.

Osnova za dejansko izplačilo dividend je sklep 24. skupščine o višini in datumu izplačila dividend, ki ga sprejmejo delničarji na skupščini.

KDO SO KRKINI DELNIČARJI?

Največja skupina delničarjev so domače fizične osebe, ki jih je več kot 49.900 in imajo 39 % Krkinih delnic. Lastniški delež mednarodnih vlagateljev znaša 23,8 % in se v zadnjem letu ni bistveno spremenil. Največji posamični delničarji ostajajo državna sklada, in sicer Slovenski državni holding in Kapitalska družba, ter Republika Slovenija. Deset največjih delničarjev razpolaga s 43 % Krkinih delnic.

Sestava delničarjev 25. maja 2018

24. SKUPŠČINA DELNIČARJEV

Redna skupščina delničarjev Krke, d. d., Novo mesto bo v četrtek, 5. julija 2018, ob 13. uri v Hotelu Šport na Otočcu. Uprava in nadzorni svet sta delničarjem predlagala, da na skupščini sprejmejo sklep o uporabi bilančnega dobička in za dividende namenijo 2,90 EUR bruto na delnico.

Delničarji se bodo na skupščini seznanili z letnim poročilom uprave, prejemi članov uprave in nadzornega sveta (NS) ter poročilom NS o rezultatih preveritve letnega poročila za leto 2017 in njegovi potrditvi. Odločali bodo tudi o podelitvi razrešnice upravi in NS za leto 2017. Za revizorja za leto 2018 je predlagana revizijska družba ERNST & YOUNG Revizija, poslovno svetovanje, d. o. o., Ljubljana.

Od delničarja Društvo Mali delničarji Slovenije smo prejeli nasprotni predlog sklepa o uporabi bilančnega dobička. Uprava družbe se s predlaganim nasprotnim predlogom ne strinja. Predlog uprave in nadzornega sveta, da se delničarjem za leto 2017 izplača dividenda v višini 2,90 EUR bruto na delnico, temelji na Krkini politiki stalne rasti dividend, saj je predlagana dividenda 5,5 % višja od lanske. Predlog upošteva finančne potrebe družbe za njeno rast in razvoj novih izdelkov ter vlaganja v povečanje proizvodnih in drugih zmogljivosti. Predlog uprave in nadzornega sveta zagotavlja ob zaključnem tečaju delnice Krke na dan 31. maja 2018 dividendno donosnost v višini 5,07 %, kar je po podatkih Reutersa trikrat višja donosnost od povprečne dividendne donosnosti v farmacevtski industriji.

Skupščine se v skladu z njenim sklicem lahko udeležijo delničarji, njihovi pooblašenci in zastopniki. Sklic skupščine in drugo pripadajoče gradivo je javno dostopno na spletni strani www.krka.si in na sedežu družbe.

NAŠE ZNANJE ZA VAŠE ZDRAVJE

Izdelki vrhunske kakovosti so naša zaveza, zdravje ljudi pa naša motivacija. Zavedamo se, da je, ko gre za zdravje, dovolj dobro le najboljše. V Krki zato skrbno načrtujemo nastajanje zdravila in pri tem čim bolj upoštevamo potrebe bolnikov.

Zaupanje v Krkine izdelke se začne v številnih laboratorijih in proizvodnih obratih, kjer vsak dan nastajajo izdelki, katerih visoko kakovost dokazujejo številne analize. Vanje so vgrajeni znanje in izkušnje Krkinih strokovnjakov, ki v želji, da bi bolnikom zagotovili učinkovito, varno in kakovostno zdravljenje, razvijajo nove generične farmacevtske izdelke v sodobnih farmacevtskih oblikah.

NAČRTOVANJE IZDELKOV

Odločitev, katero zdravilo bomo razvijali, je odvisna od več kriterijev. Vseskozi spremljamo razvoj in novosti v posameznih terapevtskih skupinah ter spremembe

doktrin zdravljenja. Prvi kriterij za izbor je terapevtska pomembnost izdelka. Pomembne izdelke identificiramo zelo zgodaj, kar nekaj let prej, preden začnemo razvijati farmacevtsko obliko.

Načrtovanje in nadzorovanje celotnega procesa od takrat, ko prepoznamo potrebo po zdravilu, do njegovega razvoja, proizvodnje in dobave nam omogočata, da se lahko prilagodimo potrebam v posameznih državah. S pravočasno registracijo in distribucijo na trge pa zagotovimo, da je pot zdravila do bolnika sklenjena. Tako lahko na izbranih trgih prvi ali med prvimi ponudimo generična zdravila in se hitro odzivamo na različne zahteve in povpraševanje.

SISTEMATIČNE RAZISKAVE

S številnimi laboratorijskimi testi in analizami zagotavljamo vrhunsko kakovost v vseh fazah razvoja in proizvodnje. V razvoju zdravil, ki temelji na Krkinem lastnem znanju in inovacijah, sodeluje več kot 600 strokovnjakov z več kot 30 naravoslovnih in tehničnih področij.

V svoje izdelke s sistematičnimi raziskavami in ciljanim razvojem vgrajujemo zadnja spoznanja stroke in znanosti. Inovativni pristopi zahtevajo obsežne raziskave, ki potrjujejo kakovost, varnost in učinkovitost novih zdravil. Današnja oprema, podprta z informacijsko tehnologijo, nam omogoča opraviti večje število poskusov kot v preteklosti, predvsem pa zbrati zanesljive podatke o vseh pomembnih lastnostih zdravila. Med razvojem enega farmacevtskega izdelka opravimo okrog 25.000 analiz.

Obvladovanje celotnega razvojnega procesa nam omogoča, da zagotovimo terapevtsko enakovrednost našega zdravila z originalnim zdravilom. Varnost in učinkovitost Krkinih zdravil potrjujejo tudi obsežna klinična preizkušanja, katerih rezultati kažejo, da so učinkovita in da jih zdravniki in bolniki v klinični praksi dobro sprejemajo.

Uvrščamo se med vodilne proizvajalce zdravil za zniževanje krvnega tlaka in holesterola, zdravljenje ulkusa in refluxa ter zdravljenje depresij. Imamo tudi bogato paleto zdravil za zdravljenje psihoz, Alzheimerjeve in Parkinsonove bolezni, lajšanje bolečine in zdravljenje številnih drugih bolezni. Več kot 80 % prodaje ustvarimo z zdravili na recept.

NAPREDNE FARMACEVTSKE OBLIKE

Vertikalno integrirani poslovni model nam omogoča boljše prilagajanje in višjo stopnjo inovativnosti. Tako lahko razvijamo zdravila v farmacevtskih oblikah in jakostih, ki še niso na voljo, in upoštevamo razlike med trgi, hkrati pa bolnikom omogočamo primernejše zdravljenje. Zdravniki in bolniki lahko izbirajo med različnimi farmacevtskimi oblikami, jakostmi in fiksni kombinacijami zdravilnih učinkovin.

Posamezne Krkine inovacije na kemijskem področju so zasnovane tudi na načelih t. i. zelene kemije, pomembnega področja trajnostnega razvoja. Po drugi strani pa na področju končnih farmacevtskih izdelkov razvijamo inovativne in bolnikom prijazne farmacevtske izdelke. Nekateri so novost na trgu.

Številna zdravila proizvajamo v tehnološko zahtevni farmacevtski obliki, ki omogoča podaljšano sproščanje učinkovine. Poznana so tudi naša zdravila v obliki kapsul s peletami. Pri tej obliki je učinkovina v nevtralnem jedru obdana z različnimi oblogami, ki omogočajo njeno enakomernejše sproščanje.

Kot prvi generični proizvajalec smo bolnikom v Evropi ponudili orodisperzibilne tablete, ki omogočajo enostavno in diskretno jemanje, saj se lahko jemljejo brez tekočine, v ustih pa se raztopijo v nekaj sekundah.

Sodobnejši terapevtski pristop so tudi dvojne in trojne fiksne kombinacije zdravilnih učinkovin, ki povzročajo manj neželenih učinkov in omogočajo boljše sodelovanje bolnikov pri zdravljenju. V večplastnih tabletah lahko združimo učinkovine, ki sicer niso kompatibilne ali pa se sproščajo različno hitro, a nadzorovano. Bolnikom olajšajo zdravljenje, saj namesto dveh ali treh tablet vzamejo samo eno, kar izboljša tudi njihovo sodelovanje pri zdravljenju. To so pomembne prednosti, zaradi katerih imajo taka zdravila zanesljivo prihodnost.

To je posebej pomembno pri kombiniranih protibolečinskih zdravilih, kot je na primer dvoslojna tableta s tramadolom in paracetamolom. Prvi pa smo evropskemu trgu ponudili zdravilo s kombinacijo treh zdravilnih učinkovin – perindopрила, indapamida in amlodipina – za zdravljenje zvišanega krvnega tlaka.

Z več kot 80 fiksni kombinacijami dveh ali treh učinkovin v različnih jakostih zdravnikom omogočamo, da za bolnika izberejo najprimernejše zdravljenje.

V razvoj in raziskave vlagamo okoli 10 % vrednosti letne prodaje.

S Krkinimi zdravili se vsak dan zdravi 45 milijonov ljudi na več kot 70 trgih.

Več kot 600 Krkinih strokovnjakov razvija več kot 170 novih izdelkov.

ZDRUŽUJE NAS PREPROSTA ŽELJA – POMAGATI IN OSREČEVATI

Krka kot družbenoodgovorno podjetje spodbuja dejavnosti, ki imajo pozitivne učinke na širše družbeno okolje. Svojega uspeha ne merimo zgolj s številkami, zato ni naključje, da je družbena odgovornost ena od Krkinih temeljnih usmeritev. Posebno mesto pa ima dobrodelnost, ki krkaše že sedmo leto povezuje v dobrosrčnih dejanjih.

V skladu s svojim temeljnim poslanstvom večino sponzorskih in donatorskih sredstev namenjamo projektom, ki so povezani z zdravjem in kakovostjo življenja. Prednost dajemo dolgoročnim projektom na zdravstvenem in humanitarnem področju, vlagamo v šport, izobraževanje, znanost in kulturo. Podpiramo dejavnosti mladih in jih spodbujamo k razvijanju talentov.

Že od ustanovitve spodbujamo prostovoljstvo, ki je v 64 letih postalo ne-ločljiv del Krkine organizacijske kulture. V podjetju je več kot 1300 krvodajalcev, številni krkaši pa že vrsto let sodelujemo v pokroviteljskih odborih posameznih ustanov ali pa smo člani različnih zvez in društev ter prostovoljci v domovih za starejše občane, šolah s prilagojenim programom in različnih dobrodelnih ustanovah.

Skrb za sočloveka je vsak dan prisotna v razmišljanju in dejanjih številnih sodelavcev. Zato ni naključje, da od leta 2012 na podlagi predlogov zapo-

slenih izbiramo Krkine naj prostovoljce, ki opravljajo delo na enem ali več dobrodelnih področjih in tako bogatijo življenje ljudi v okolju. Na koncu leta jim podelimo posebna priznanja.

Duh prostovoljstva se je med krkaši razširil tudi z dobrodelno akcijo Krkin teden humanosti in prostovoljstva. Družbenoodgovorna akcija, ki pod sloganom *Tudi dobrodelnost je del nas* povezuje Krko, njene prostovoljce (zaposlene in upokojenke) ter nevladne organizacije, se je začela leta 2012, od takrat pa vsako leto poteka v aprilu, v tednu obletnice ustanovitve Krke ter svetovnega dneva mladih prostovoljcev in dneva Zemlje.

800 litrov krvi. Več kot 23 ton oblačil, hrane, knjig, igrač, higienskih in drugih potrebščin ter 5300 živilskih paketov na Rdečem križu in Karitasu. Več kot 3 tone hrane za male živali. Obisk 37 domov za starejše. Vse to in še več je v sedmih letih s prostovoljnim delom in prispevki zbralo 7000 Krkinih prostovoljcev.

MAJHNA DEJANJA Z VELIKIM POMENOM

Lani je bil skupaj s tremi sodelavci naj prostovoljec tudi **Boštjan Kmet**. Deluje na različnih področjih. Je reden krvodajalec, ki je kri daroval že 35-krat. Je oče petih otrok, ki svoj čas namenja delu z otroki in mladimi in nanje prenaša kulturo skrbi za sočloveka. Z ženo vodita zakonsko skupino, v kateri si pomagajo in pripravljajo druženja z dobrodelno noto. Je tudi koordinator tima na prostovoljnem delovnem taboru Summerjob, kjer organizirano pomagajo posameznikom in družinam, ki same ne zmorejo opraviti hišnih del. Vsako leto sodeluje tudi v Krkinem tednu humanosti in prostovoljstva. Kot pravi, je naziv prostovoljec leta dragoceno priznanje: »Delim ga z vsemi prijatelji, s katerimi sodelujem na dobrodelnih projektih. Prostovoljstvo razumem kot obojestransko dejanje, saj prostovoljec, ki daje pomoč ali podporo, ne more obstajati, če na drugi strani ni osebe, ki je pomoč pripravljena sprejeti.«

1 Na krvodajalsko akcijo se je samo letos odzvalo 300 prostovoljcev, ki so kri darovali v Ljubljani, Novem mestu, Krškem in Ljutomeru. Kar 10 % jih je kri darovalo prvič. V tednu dni smo darovali 120 litrov, v sedmih letih pa 800 litrov te dragocene tekočine.

2 Na Krkinih lokacijah po Sloveniji (v Novem mestu, Ljubljani, Krškem, Ljutomeru, Bršljinu, Šentjerneju in v vseh poslovnih enotah Term Krka) smo v letošnji akciji zbrali skoraj 4 tone oblačil, igrač, obutve, knjig, hrane in drugih potrebščin za odrasle in otroke.

3 V 31 domovih za starejše občane smo pripravili delavnice za boljši spomin, različne ustvarjalne delavnice in tombolo. Stanovalce smo spremljali na sprehodih in jim pomagali pri vsakdanjih opravilih ali pa se z njimi samo pogovarjali.

4 Z varovanci novomeškega varstveno-delovnega centra in novomeške enote Centra za usposabljanje, delo in varstvo Dolfke Boštjančič Draga smo obiskali Konjeniški šolski center Češča vas, kjer so varovanci lahko jezdili in uživali na pikniku.

5 Z veliko dobre volje smo sodelovali tudi na novomeškem Karitasu, kjer smo pripravili 500 živilskih paketov za socialno ogrožene družine in posameznike. Na ljubljanskem Rdečem križu smo razvrščali oblačila in pripravljali živilske pakete. Na Karitasu in na Rdečem križu smo pripravili 600 živilskih paketov oz. 4,5 tone živil in pomagali razvrstiti 2,7 tone oblačil in drugih potrebščin.

6 Spomnili smo se tudi na živali, ki so ostale brez skrbnikov. Zbrali smo 350 kilogramov pakirane pripravljene hrane za pse in mačke ter jo podarili zavetiščem za živali. Nekaj prostovoljcev pa je v ljubljanskem živalskem vrtu pomagalo urejati parkovne površine.

BOLEČINA? NE, HVALA!

Petletna deklica, ki je padla na kotalkah in si podrgnila koleno, joka na ves glas. Mama jo tolaži: »Ni hudega, ne jokaj, vse bo še dobro.« Najstnici z močno menstrualno bolečino in krči pa mama reče: »Potrpi malo, saj bo minilo, pojdi počivat.« Enako reagira odrasla ženska, ki jo zaradi stresa v službi nenehno boli glava, a ne vzame tablete, ker je pripravljena malo potrpiti. Bolečine ne lajšamo pravočasno, saj smo pripravljeni malo potrpiti. To so nas naučili v otroštvu. Pa ravnamo prav?

Zaradi bolečine trpi skoraj vsak peti prebivalec Evrope, vsak enajsti celo vsak dan. Še vedno je eden od najpogostejših vzrokov za obisk zdravnika. Vsak jo občuti drugače, odvisna pa je tudi od posameznikovih preteklih izkušenj.

KAJ JE BOLEČINA?

»Bolečina je eden od najpogostejših razlogov za obisk zdravnika. Je zavestna neprijetna izkušnja, ključnega pomena za preživetje,« pravi prim. Gorazd Požlep,

dr. med., vodja Oddelka za terapijo bolečine v Univerzitetnem kliničnem centru v Ljubljani.

Bolečina je odziv telesa na bolezen ali poškodbo. Opredelimo jo lahko kot neprijetno čutno in čustveno zaznavo, ki je navadno povezana z dejansko ali potencialno poškodbo tkiva. Je izjemno zapletena, saj je vzrokov zanj več, na njeno doživljanje in trajanje pa močno vplivajo različni dejavniki. Čeprav je neprijetna, je tudi koristna, saj je pogosto prvo opozorilo, da se v našem telesu nekaj dogaja.

GLEDE NA TRAJANJE LOČIMO AKUTNO ALI KRONIČNO BOLEČINO

Prim. Gorazd Požlep, dr. med., pojasnjuje: »Akutna bolečina je mehanizem, ki nas opozarja, da se v telesu ali njegovi neposredni okolici dogaja nekaj, kar nam lahko škodi. Zaradi tega je koristna, saj preprečuje nastanek hujše škode za telo. Nastopi nenadoma ob poškodbi, po operaciji ali ob vnetju. Traja nekaj dni ali tednov ter navadno preneha, ko se poškodba pozdravi. Če traja dalj časa, pa to zaščitno funkcijo izgubi in lahko celo preide v kronično bolečino.«

Prim. Požlep opozarja, da je kronična bolečina drugačna od akutne: »Kronična bolečina je prisotna še mesece ali leta po poškodbi, ko pravega sprožilnega dejavnika ni več ali pa je vzrok znan, vendar ga ni mogoče odstraniti. Bolniku predstavlja težko breme, sproži zapleten niz fizičnih, psihičnih in socialnih sprememb, ki bistveno poslabšajo kakovost življenja. Bolniki s tovrstno bolečino imajo zmanjšane fizične sposobnosti, slabše spiyo, izgubijo apetit, so utrujeni, tesnobni in imajo oslabele imunski sistem. Pogosto se pridruži tudi depresija. Takšna bolečina ni več simptom, temveč postane sama po sebi bolezen. Kljub vse boljšemu znanju o mehanizmi nastanka, številnim dobrim metodam lajšanja in zdravljenju, ki so na voljo, pa še vedno preveč ljudi trpi zaradi kronične bolečine. Truditi se moramo, da pri lajšanju bolečine nismo preveč pasivni, da akutno bolečino lajšamo čim bolj kakovostno in pravočasno, saj bomo tako preprečili nastanek kronične bolečine.«

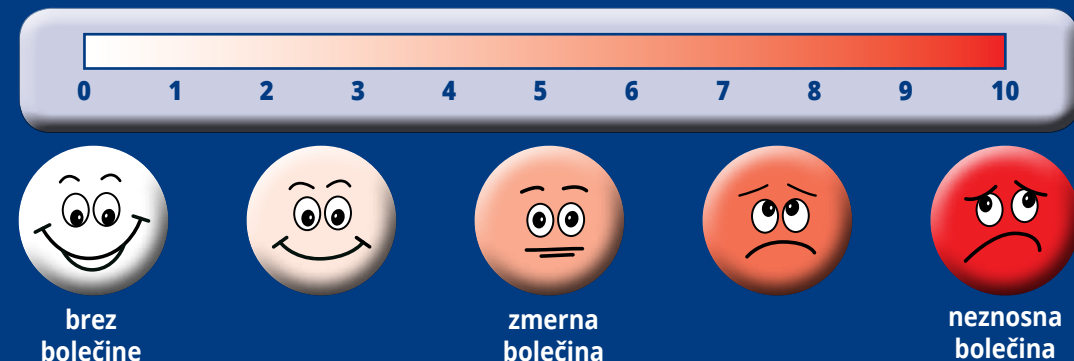

Prim. Gorazd Požlep, dr. med., vodja Oddelka za terapijo bolečine v Univerzitetnem kliničnem centru v Ljubljani, pravi, da je treba akutno bolečino lajšati čim bolj kakovostno in pravočasno, saj tako preprečimo kronično bolečino.

V Krki smo k izboljševanju obvladovanja bolečine zavezani z vlaganjem v izobraževanje in deljenjem znanja tako z zdravstvenimi delavci kot z bolniki. Partner v zdravljenju bolečine smo že od leta 1977. Z vedno večjo ponudbo kakovostnih in varnih zdravil omogočamo lajšanje bolečine prebivalcem več kot ene tretjine sveta. Smo vodilni proizvajalec fiksne kombinacije tramadola in paracetamola v Evropi. Z etorikoksibom, najnovejšim med našimi analgetiki, pa smo vodilni generični proizvajalec na zahtevnem nemškem trgu. Tudi v prihodnje bo lajšanje bolečine ostalo naše ključno področje. Še naprej bomo širili svojo ponudbo, saj se želimo uvrstiti med vodilne ponudnike protibolečinskih zdravil.

MERJENJE BOLEČINE

Bolečino se do neke mere da izmeriti, seveda pa so rezultati vedno subjektivni. Za ocenjevanje akutne bolečine je primerna vizualna analogna lestvica (VAL), na kateri bolnik pokaže vrednost (od 0 do 10), ki ustreza jakosti njegove bolečine.

NAJPOGOSTEJŠE OBLIKE AKUTNE BOLEČINE

Kadar nas boli, to vpliva na naše splošno počutje in tudi fizično stanje. **Tenzijski glavobol**, ki ga občutimo kot pritisk v obliki pretesne kape, nam lahko pokvari dan. Poslabša lahko naše počutje ter zmanjša koncentracijo in učinkovitost na delovnem mestu in doma. Daljši glavobol lahko povzroča utrujenost in celo izčrpanost.

Akutna nespecifična bolečina v križu lahko traja do 14 dni, vendar gre v več kot 90 % primerov za samozdravljivo stanje. Počitek ni priporočljiv, saj ne pomaga niti pri lajšanju bolečine niti pri hitrosti ozdravitve. Bolečino moramo ublažiti do te mere, da lahko opravljamo vsakodnevne dejavnosti. Priporočljive so tudi vaje, ki pripomorejo k hitrejšemu in popolnejšemu okrevanju.

Menstrualna bolečina vpliva na ženske podobno kot glavobol. Ker nas boli, smo manj zadovoljne in to nas ovira pri vsakodnevni miselnih in fizičnih dejavnostih. Včasih moti tudi spanec, zaradi česar se zbudimo utrujene in brez energije.

KAKO BOLEČINI REČI NE?

Pomembno je, da bolečino začnemo zdraviti pravočasno in da jo čim prej odpravimo.

Pomembno je, da bolečino začnemo zdraviti **pravočasno** in da jo čim prej odpravimo. Za učinkovito lajšanje blažje in kratkotrajne bolečine izberite Krkina zdravila, ki jih brez recepta dobite v lekarni, na primer Daleron (paracetamol) ali Nalgesin® S (natrijev naproksenat).

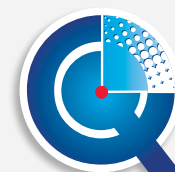
Če bolečina traja dalj časa ali če je močnejša, pa bo najprimernejše zdravilo za vas izbral vaš zdravnik.

Nalgesin® S vsebuje natrijev naproksenat, zato začne delovati že v 15 minutah* in med protibolečinskimi zdravili za samozdravljenje deluje najdlje (do 12 ur). S trojnim učinkom lajša različne vrste bolečin. Priporočljivi odmerek je 1 tableta na 8 do 12 ur. Več na www.nalgesin.si.

* Sevelius H et al. Bioavailability of Naproxen Sodium and Its Relationship to Clinical Analgesic Effects. Br J Clin Pharmacol 1980; 10: 259–26.

Bolečina
je nadloga.

Obvladajte jo, preden postane neznosna.

**Hitra
rešitev.**

Nalgesin® S. Hitro opravi z bolečino.

www.nalgesin.si

Nalgesin® S je hitra in učinkovita rešitev pri

- glavobolu,
- zobobolu,
- menstrualnih bolečinah,
- bolečinah v mišicah in sklepih.

KRKA

*Naša inovativnost in znanje
za učinkovite in varne
izdelke vrhunske kakovosti.*

Pred uporabo natančno preberite navodilo!
O tveganju in neželenih učinkih se posvetujte z zdravnikom ali s farmacevtom.

VAS BOLIJNO NOGE?

Naša osnovna naloga je omogočati ljudem zdravo in kakovostno življenje. Z zdravili brez recepta jo uresničujemo tako na tradicionalnih trgih kot tudi na zahtevnih zahodnoevropskih trgih. Zavedamo se vedno večjega pomena, ki ga ima samozdravljenje za ohranjanje in izboljšanje zdravja ljudi, zato nenehno povečujemo svojo ponudbo. Na začetku letošnjega leta smo jo dopolnili s **Flebavenom®**, venoaktivnim zdravilom naravnega izvora v obliki tablet.

Flebaven® vsebuje mikronizirani diosmin, ki poveča prožnost ven, zavira vnetne procese v venski zaklopki in steni ter zmanjša prepusnost kapilar. Namenjen je vsem, ki jih pestijo utrujene, težke, boleče in otekle noge. Običajno gre za najpogostejše simptome kronične venske bolezni, s katero se srečuje že vsak drugi odrasli človek na svetu. Težav se sprva morda niti ne zavedamo, sčasoma pa začnemo opazovati, da čevlji popoldne postanejo bolj tesni, da škornje težje zapnemo ali pa komaj čakamo, da se po napornem dnevu uležemo in dvignemo noge.

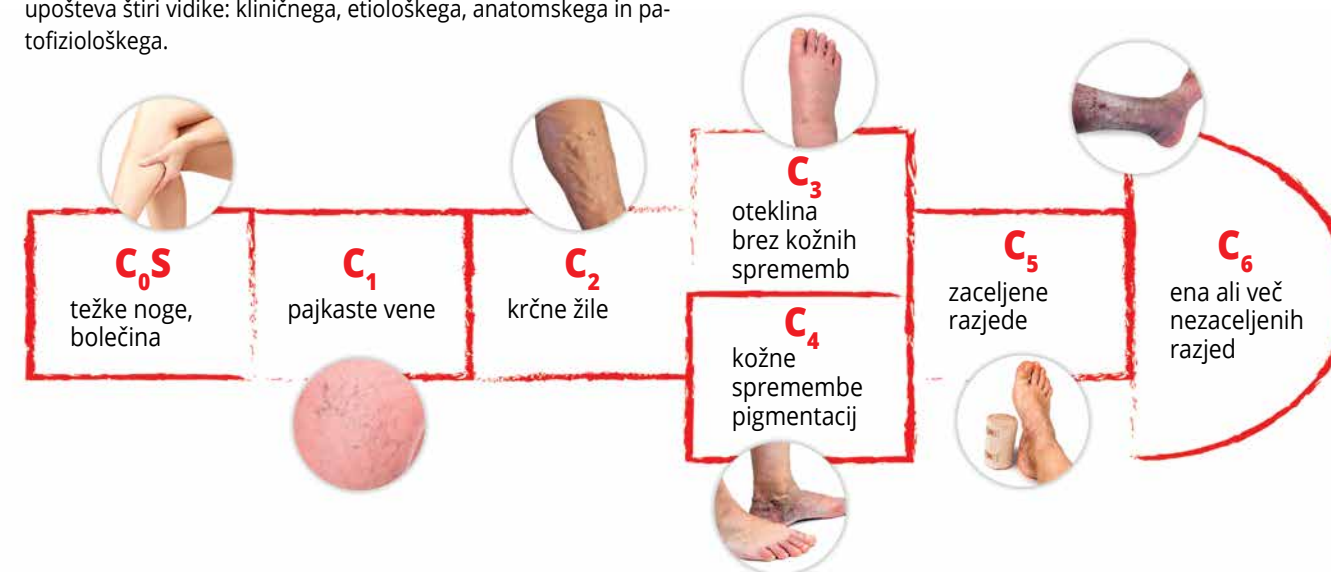
Kako prepoznamo kronično vensko bolezen?

- **Venski simptomi:** mravljinčavost, bolečina, pekoč občutek, mišični krči, oteklina, občutek težkih nog, srbeča koža, nemirne noge, utrujene noge.
- **Venski znaki:** razširjene vene (pajkaste/retikularne vene, varikozne vene, tj. krčne žile), edem na nogi, kožne spremembe, razjede.

Težava se začne v venah in je pogosto povezana s slabšo prekrvitvijo v spodnjem delu noge. Povzročajo jo spremembe v venskih zaklopkah in strukturne spremembe v venski steni. Kronična venska bolezen je napredujoča bolezen, zato je pomembno, da jo začnemo zdraviti čim prej. Če je ne zdravimo, lahko bistveno vpliva na kakovost življenja. Zaradi močnih bolečin in občutka teže v nogah se lahko postopno poveča čustveno nelagodje, zmanjšata pa se tudi telesna zmogljivost in gibljivost.

STOPNJE KRONIČNE VENSKE BOLEZNI

Bolnike s kronično vensko boleznijo glede na simptome in znake razvrstimo v sedem stopenj (od C0 do C6), pri katerih stroka upošteva štiri vidike: kliničnega, etiološkega, anatomskega in patofiziološkega.

DEJAVNIKI TVEGANJA

Kronična venska bolezen je bolj razširjena med ženskami, vendar prizadene tudi moške. Pogosto se pojavlja pri ljudeh, ki zaradi svojega poklica veliko stojijo ali sedijo. K razvoju bolezni prispevajo tudi dednost, nosečnost, debelost, telesna nedejavnost, kajenje, krvni strdki, poškodba (zlom kosti) ali večji kirurški poseg na nogi ali stopalu.

Kronična venska bolezen je s starostjo pogostejša, vendar ni nujno le težava starejših ljudi, kar dokazuje tudi **Andreja Skube**: »Z boleznijo se spopadam že od 25. leta. Čeprav so bile moje žile takrat že zelo

opazne in malo boleče, jim nisem posvečala prav veliko pozornosti. Ko pa sem v 32. letu rodila, so se težave povečale. Noge so mi otekale, postajale so vroče, vene so dobredno izstopile. Prikrajšana sem bila za številne družabne aktivnosti z družino. Tako sem na primer namesto hoje v hribe raje počivala in namakala noge v hladni vodi. V poletnem času so bili izzivi še večji. Od nošenja kratkih kril ali hlač so me odvrnile moje 'klobase', saj me je bilo preprosto sram kazati gole noge. Najprej sem se po nasvet in prva zdravila zatekla v lekarno, vendar sem bila kljub trenutnemu olajšanju prisiljena obiskati osebnega zdravnika, ki me je takoj napotil k žilnemu kirurgu.«

ZDRAVLJENJE KRONIČNE VENSKE BOLEZNI

Gibanje pomaga črpati kri po nogah in oblikovati mišice, ki lahko spodbujajo boljšo prekrvitev. Dvig nog lahko pripomore k hitremu olajšanju bolečine. Priporoča se uporaba elastičnih kompresijskih nogavic, ki stisnejo noge od prstov do meč in s stiskanjem ven pomagajo mišični črpalki pri potiskanju krvi. **Doc. dr. Nada Kecelj Leskovec, dr. med.**, dermatovenerologinja in flebologinja z Dermatovenerološke klinike v Univerzitetnem kliničnem centru v Ljubljani, pa ugotavlja: »Bolniki s krčnimi žilami si velikokrat pomagajo kar sami, tako da si noge hladijo z različnimi geli in kremami, ki jih kupijo v lekarni ali si jih doma pripravijo sami. Na žalost takšni 'samozdravilci' ne vedo, da učinkovine, nanesene na kožo, ne dosežejo globljih plasti in podkožja, zato jih je bolje jemati v obliki tablet. Na ta način zagotovimo zadostno koncentracijo učinkovine in dosežemo, da deluje tudi na vensko steno.«

Flebavenu®, venoaktivnemu zdravilu naravnega izvora v obliki tablet po 500 mg, se je aprila pridružil še **Flebaven® 1000 mg**, ki omogoča enostavnejše jemanje, saj zadostuje ena tableta na dan.

Z zdravilom Flebaven in z drugimi zdravili brez recepta (Septanazal, Nalpaza control, Nalgesin, Herbion) vstopamo tudi na zahtevne zahodnoevropske trge. Tako smo leta 2017 v Nemčiji, ki je največji farmacevtski trg v Evropi, lansirali Gingonin (Bilobil) in nove Septotele. Z znamko Septotele/Septabene se uveljavljamo še na Portugalskem, Finskem in Irskem. Na Irskem se že uvrščamo med najmočnejše blagovne znamke v kategoriji izdelkov za boleče žrelo.

Še več koristnih informacij o kronični venski bolezni, njenih simptomih in znakih, poteku in zdravljenju lahko preberete na spletni strani www.flebaven.si.

SI S ŠTIRINOŽNIMI PRIJATELJI DELITE TUDI NEPOVABLJENE GOSTE?

Pred nami so toplejši meseci in čas poletnega oddiha, ko je še posebej pomembno, da ustrezno poskrbimo tudi za svoje kosmate prijatelje. Med dopustom jim lahko posvetimo nekoliko več pozornosti, z upoštevanjem preprostih nasvetov pa si bomo tako mi kot tudi naši kosmatinci resnično odpočili in se izognili nepotrebnemu stresu. Štirinožci nam bodo hvaležni vse od uhlja pa do repa.

Ko s svojimi kosmatimi prijatelji uživamo in jim nekateri nesebično odstopimo košček prostora na kavču ali celo postelji, ne pomislimo, da se v to sožitje hitro, predvsem pa večinoma čisto neopazno, lahko prikradejo tudi nepovabljeni gostje. Preprosta in učinkovita rešitev je redna preventiva, ki ščiti celotno družino.

ZUNANJI ZAJEDAVCI PRENAŠAJO RAZLIČNE POVZROČITELJE BOLEZNI

Klopi so nevarni zajedavci, ki se skrivajo pod listjem, v travi, gosti podraži in grmovju ter čakajo na gostitelja. Pri nas so najbolj aktivni aprila in maja, ko temperature presežejo 7 °C, zato je ključno, da psa po vsakem sprehodu temeljito pregledamo in odstranimo klope.

Še neprisrčani klopi na živali predstavljajo tudi nevarnost za ljudi, saj ista vrsta klopi zajeda pse, mačke in ljudi. Bolj kot klopi pa so nevarne bolezni, ki jih prenašajo na ljudi in živali.

Bolhe so majhni insekti, ki so stalno v gibanju in žival lahko ugriznejo tudi večkrat v enem dnevu. Prenešajo se lahko z drugih živali ali iz okolice, domov pa jih lahko prinesemo tudi na obleki ali čevljih. Bolhe so tudi velik higienski problem. Odrasle bolhe, ki jih vidimo na živali, namreč predstavljajo le 5 % populacije, ostalih 95 % pa jih je v obliki jajčec, ličink in bub razseljenih po vsem bivalnem prostoru. Zato je pomembno, da pri zdravljenju ne uničujemo le odraslih zajedavcev, ampak zatiramo tudi njihove razvojne oblike, ki so v okolici živali, pogosto tudi v naših domovih.

NOTRANJJI ZAJEDAVCI TIHO IN NEOPAZNO OKUŽIJO TUDI LJUDI

Žival se z glistami okuži prek hrane, vode ali z lizanjem tal. Izjema je srčna glista, ki jo ob sesanju krvi prenaša komar. Vir okužbe so tudi iztrebki, zato je njihovo pospravljanje pomemben del preprečevanja okužbe. Z nekaterimi notranjimi zajedavci se lahko okužimo tudi ljudje (npr. s pasjo trakuljo, pasjo in mačjo glisto, srčno glisto), zlasti če bivamo v tesnem stiku s svojimi ljubljenci.

Med najpomembnejše in zelo nevarne bolezni, ki jih pri ljudeh povzročajo notranji zajedavci psov in mačk, spada ehinokokoza. Povzročajo jo majhne trakulje, ljudje pa smo vmesni gostitelji. Okužimo se z zaužitjem jajčec, ki so na sadju in zelenjavi ali na dlaki živali (božanje), otroci tudi med igranjem v peskovniku. Različne vrste trakulj lahko povzročijo poškodbe jeter, pljuč ali živčevja, kar lahko ogrozi življenje.

Zaščita od uhlja do repa

V nekaterih primerih zdravljenje ni uspešno, zato je zelo pomembno preprečevanje okužbe. Krka ponuja celovito zaščito, s katero žival zavarujete pred notranjimi zajedavci (Dehinel Plus in Dehinel za mačke v obliki tablet) in zunanji zajedavci (Fypryst, Fypryst Combo in Ataxxa v obliki kožnih kapljic). Vsi izdelki so na voljo v več jakostih ter so varni, učinkoviti in enostavni za uporabo. Krka je v letu 2017 za Fypryst Combo prejela nagrado, ki jo ugledno evropsko združenje za medicino mačk podeljuje prav za enostaven način dajanja.

Krkine izdelke za zaščito hišnih ljubljencev poiščite v lekarnah in pri veterinarjih.

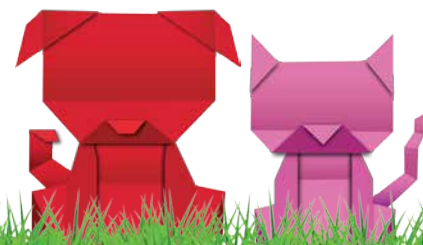
Krkini izdelki za zaščito živali zaupajo v več kot 50 državah po vsem svetu, tudi na zahtevnih zahodnoevropskih trgih (Velika Britanija, Nemčija, Francija). Krka je med najpomembnejšimi generičnimi proizvajalci veterinarskih zdravil v vzhodni, jugovzhodni in srednji Evropi.

Na večini trgov (Francija, Nemčija, Portugalska, Velika Britanija) smo tudi vodilni generični proizvajalec fiksne kombinacije učinkovin (milbemicin oksim in prazikvantel), ki je na voljo v obliki tablet z okusom, namenjena pa je zaščiti psov in mačk pred številnimi notranjimi zajedavci.

Ali ste vedeli?

- Bolhe lahko napadejo tudi človeka.
- Odrasla bolha pomeni vsaj 1000 potomcev v okolici.
- Klopom ugajajo tudi mestne zelenice.

od UHLJA
do REPA

Učinkovito nad bolhe, klope, gliste in trakulje.

**FYPRYST®
combo**

Učinkovit proti

Ataxxa®

Učinkovita proti

NE UPORABITE ZA ZDRAVLJENJE MAČK.

Dehinel®

Učinkovit proti

**Dehinel® Plus
flavour**

Učinkovit proti

Za varno in brezskrbno
druženje izberite
Krkino zaščito
po meri.

www.krka.si

KRKA

Pred uporabo natančno preberite navodilo!
O tveganju in neželenih učinkih se posvetujte
z veterinarjem ali s farmacevtom.

Družina Kogej priporoča

ŠEST DOŽIVETIJ NA DOLENJSKEM, KI JIH NE SMETE ZAMUDITI

»Veliko potujemo po svetu, Slovenijo pa premalo poznamo,« pravita Nina in Simon Kogej, slovenska blogerja, ki s sinom Renom potujeta in o svojih doživetjih pišeta enega najbolj branih popotniških blogov **Nina potuje**.

»Dolenjska je bila za nas pravo odkritje! Za izhodišče sva si izbrala **hotel Šport na Otočcu**. Izbira je bila naravnost idealna, saj je Otočec znan kot romantičen kraj z lepo okolico, v hotelu imajo pestro izbiro možnosti za počitek in aktivni oddih, hkrati pa je odlično izhodišče za potepanje po Dolenjski.«

Kaj vse so na Otočcu počeli in kaj vse ponuja Dolenjska, sta strnila v šest idej za aktivni oddih.

PREDAJANJE KULINARIČNIM IN FOTOGRAFSKIM STRASTEM NA GRADU OTOČEC

Ob čudoviti kulisi gradu in reke Krke nastanejo prav dobre fotografije, sprehod po parku pa pomirja. Ren je bil navdušen nad labodi in račkami. V grajski kavarni ali na njeni terasi si obvezno privoščite kaj sladkega. Sami namreč izdelujejo odličen domači sladoled, priporočava tudi tortico. Zvečer sva si, po dolgem času enkrat sama, privoščila tudi **romantično večerjo** in ugotovila, da bi si takole čas v dvojce morala vzeti večkrat.

Pravo odkritje – Otočec in njegova okolica

KOLESARJENJE OB KRKI IN PO STRANSKIH POTEH OKOLI OTOČCA

Ker je paket oddiha Predani strastem v hotelu Šport vključeval brezplačno izposajo koles (vključno s čeladami in otroškim sedežem), smo popoldne izkoristili za ta, za naju enega ljubših športov. Če pa bi bila na Otočcu brez Rena, bi najverjetneje kar na vse izlete šla s kolesom. V hotelu sva dobila zemljevid in opise poti, med katerimi je mogoče izbrati krajše družinske ali pa daljše za izkušene kolesarje.

Če še niste vedeli. Ob reki Krki, od Otočca do Kronovega, je nova kolesarska pot, ki je namenjena samo kolesarjem in sprehajalcem, zato bomo sem zagotovo spet prišli takrat, ko bo Ren delal svoje prve samostojne »kolesarske korake«.

ČOFOTANJE V TERMALNEM BAZENU

Če imate družinskega člana, ki je v vodi podoben najinemu Renu, se pripravite na to, da bo največji problem med tukajšnjim bivanjem, kako malčka brez glasnega protestiranja spraviti iz vode. Mi smo v polni meri izkoristili kopanje v termalnem bazenu v hotelu Šport.

Ren bi od jutra do večera čofotal v vodi.

ADRENALINSKI UŽITKI V PUSTOLOVSKEM PARKU OTOČEC

Lučaj stran od hotela Šport najdemo odličen kraj za ustvarjanje družinskih spominov med skupnimi adrenalinskimi podvigi. Pustolovski park Otočec je speljan po drevesnih krošnjah, na voljo pa so štiri težavnostne stopnje s 46 plezalnimi elementi. Če bi se radi sankali po vrveh, hodili po visečih vinskih sodih ali drveli po žični drči (zipline), je Otočec prava izbira.

UDARJANJE ŽOGICE NA GOLFU NA OTOČCU

Kdo bi si mislil, da se bova s Simonom kdaj znašla na igrišču za golf! Priznati morava, da sva se vedno čudila znancem, kako da jim je lahko golf všeč, ko pa ni pri tem nikakršne akcije. A kot že tolikokrat se je tudi pri golfu pokazalo, da nikakor ne moreš soditi o nečem, česar ne poznaš. Naše bivanje v hotelu Šport sva izkoristila tudi za prvo uro golfa in – bila sva navdušena!

SKOK V NARAVNI BAZEN KLEVEVŽ

Za termalni izvir Klevevž blizu Šmarjeških Toplic sva izvedela na družbenih omrežjih; zadnje čase se tam pogosto znajde. Že večkrat sva ga nameravala obiskati. Poleg manjših slapov in dveh jam, kar v Slavi vojvodine Kranjske omenja že Janez Vajkard Valvasor, je tam tudi majhen bazen, v katerem se nabira izvorna termalna voda s temperaturo 24,8 stopinj. V njej se je mogoče kopati vse leto, zato ne pozabite na kopalke in brisačo.

Če imate radi pristno in naravno, morate obiskati izvir Klevevž.

OBIŠČITE DOLENJSKO IN SE PREDAJTE NJENIM LEHOTAM

Ne glede na to, zakaj se boste znašli na Dolenjskem, vam tukaj res ne bo dolgčas. Dolenjska je namreč ponovno pokazala in dokazala, kako lepa je naša Slovenija. Poleg Otočca naju je v njegovi okolici očaralo tudi še veliko manj znanih ali celo skritih kotičkov, ki dopolnjujejo čudovito sliko Dolenjske. In kar je najboljšje, Dolenjska je naravnost odlična za družinska potepanja.

Flebaven®

mikronizirani diosmin
filmsko obložene tablete, 500 mg,
tablete, 1000 mg

LAHKOTEN KORAK ZA ZDRAVE VENE

NOVO!

**Flebaven že z eno
tableto na dan:**

- olajša bolečine v nogah,
- zmanjša občutek težkih nog in njihovo otekanje,
- omogoča cenovno dostopnejše zdravljenje.

www.flebaven.si

 KRKA

*Naša inovativnost in znanje
za učinkovite in varne
izdelke vrhunske kakovosti.*

Pred uporabo natančno preberite navodilo!
O tveganju in neželenih učinkih se posvetujte z zdravnikom ali s farmacevtom.